

علف های هرز

و فواید درمانی

تحقیق و تدوین: هانیه صفری

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

صفری، هانیه، ۱۳۶۸ -

شناسایی و روش‌های کنترل علف‌های هرز: فواید درمانی و زمان رویش علف‌های هرز؛ علف‌کش‌ها و آفت‌کش‌ها - سنجشی/تحقیق و تدوین هانیه صفری.

مشخصات نشر

تبریز: زر قلم، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری

۳۰۴ ص.: مصور(رنگی).

شابک

978-600-303-066-4:

وضعیت فهرست نویسی

فیبا

موضوع

علف‌های هرز -- شناسایی

موضوع

Weeds -- Identification

موضوع

علف‌های هرز -- مبارزه

موضوع

Weeds -- Control

موضوع

علف‌کش‌ها

موضوع

Herbicides

رده بندی کنگره

SB۶۱۱/ص۷۴ش۹ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی

۶۳۲/۵

شماره کتابشناختی

۵۰۸۴۶۱۹

ت.ن: ۳۵۵۶۷۴۸ (۰۴۱) فاکس: ۳۵۵۵۳۶۹۹ (۰۴۱)

عنوان کتاب: شناسایی و روش‌های کنترل علف‌های هرز و فواید درمانی علف‌های هرز

تحقیق و تدوین: هانیه صفری

ناشر: انتشارات زر قلم

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۹۷

تعداد صفحه: ۳۰۴

قطع: وزیری

محل نشر: تبریز

چاپ: اعظم

صحافی: لکری

طراح جلد: لیتوگرافی واژه

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

تلفگرام: ۹۳۸۶۹۱۵۷۴۵

۹۱۴۴۱۷۷۵۰۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۳-۰۶۶-۴

سایت جدید

Email : Gh0029@yahoo.com

www.Zargalamshop.com

حق چاپ و انتشار دائم محفوظ است به انتشارات زر قلم

(همراه: ۰۹۱۴۳۱۳۰۵۵۶)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	مقدمه
۱۳	اهمیت اقتصادی
۱۳	راههای تکثیر و انتشار علفهای هرز
۱۴	علف کش ها
۲۰	شناسایی علف های هرز
۲۱	آرتیشو
۲۲	اسفند
۲۳	افسنطین کبیر
۲۴	آکاسیا
۲۶	آلاله
۲۸	آنگوزه
۳۳	آویشن
۳۵	بابونه رومی
۳۶	بابونه اصفر
۳۷	بابونه اقحوان
۳۸	بابونه زرد
۳۹	بابونه کارنوم
۴۰	بابونه کبیر
۴۱	بارهنگ
۴۳	باریجه
۴۵	بذرالبنج
۴۷	برنج وحشی
۴۹	برنجاسف
۵۵	بومادران
۵۶	Achillea abrotanoides بومادران آبروتانویدس
۵۶	Achillea erba-rotta بومادران ساده برگ
۵۷	Achillea filipendulina بومادران سرخسی

۵۷	Achillea alpina بومادران سیریایی
۵۸	Achillea clavennae بومادران سیمین
۵۸	Achillea eriophora بومادران شیرازی
۵۹	Achillea ptarmica بومادران عطسه‌آور
۵۹	Achillea atrata بومادران مشکی
۶۰	Achillea aegyptiaca بومادران مصری
۶۰	Achillea millefolium بومادران معمولی
۶۱	Achillea ageratum بومادران نانسی
۶۱	Achillea ageratifolia بومادران یونانی
۶۲	پنجه مرغی
۶۴	گل پنیرک
۶۵	پونه
۶۶	پیچک
۶۷	تاتوره
۶۸	تاج خروس وحشی
۶۹	purple amaranth تاج خروس آمارانتوس بلیتوم
۶۹	elephant head amaranth - تاج خروس سدرنگ
۷۰	تریچه وحشی
۷۱	ترب وحشی فجلی
۷۲	ترخون
۷۳	تره تیزک
۷۴	ترشک
۷۵	خارشتر
۷۶	خاکشیر
۷۷	خرزهره
۷۸	خرفه
۷۹	خیارخر
۸۰	درمنه
۸۰	سایر گونه ها

۸۱	برنجاسف آلاسکایی Alaska Wormwood
۸۱	برنجاسف الوشن Aleutian Wormwood
۸۲	گندواش (گندواش) Artemisia amoena Poljakov
۸۲	درمنه آمریکایی leaves
۸۳	خاراگوش رومی (Artemisia pontica)
۸۳	درمنه چینی H.Lév. & Vaniot
۸۴	گل زبان پس قفا
۸۵	زنابق
۸۶	زنابق دورنگ
۸۷	زنابق شفاف
۸۸	زنابق نمکزار
۸۹	سلمه
۹۰	شاهتره
۹۱	شبدر زرد
۹۲	شجره الدم
۹۳	شقایق
۹۴	شقایق نعمانی
۹۵	شکرتیغال
۹۶	شوک النصارا
۹۷	شوکران کبیر
۹۸	شوید وحشی
۹۹	شویلا
۱۰۰	شیطرج
۱۰۱	ضریع
۱۰۲	شیر پنیر
۱۰۳	عروسک پشت پرده
۱۰۴	جگن بیگلو
۱۰۴	جگن دشتی
۱۰۵	جگن ساحلی

۱۰۵	علف جگن ماسه‌ای
۱۰۶	علف خرچنگ
۱۰۷	علف غاز
۱۰۸	قاصدک
۱۰۹	قثاء
۱۱۰	قرصعه
۱۱۱	قدومه
۱۱۲	قیاق (قمیش)
۱۱۴	کاسنی
۱۱۵	کنگر
۱۱۶	گزنه
۱۱۷	گل اسپند
۱۱۹	شمعدانی
۱۲۰	گل گاو زبان
۱۲۱	گل گندم
۱۲۲	گندواش
۱۲۳	گون
۱۲۵	منداب
۱۲۶	نعناع پونه
۱۲۸	Mentha pulegium پونه
۱۲۸	Mentha requienii نعناع کوبنی
۱۲۹	Mentha aquatica نعناع آبی
۱۲۹	Mentha longifolia پونه آسیایی
۱۳۰	Mentha spicata نعناع زینتی
۱۳۰	Mentha suaveolens نعناع سیبی
۱۳۱	Mentha piperita نعناع فلفلی
۱۳۱	Mentha arvensis نعناع وحشی
۱۳۲	نعناع دشتی
۱۳۳	هندوانه ابو جهل

۱۳۴	آرنیکا
۱۳۵	آسپرول معطر
۱۳۶	اخیون
۱۳۷	اذن الحمار
۱۳۸	اظر یفل
۱۳۹	اقحوان اصفر
۱۴۰	العائق
۱۴۱	اوتریکل
۱۴۲	اورنا
۱۴۳	اوریانچی
۱۴۴	بادآورد
۱۴۵	پامچال کراس
۱۴۶	جبل هندی
۱۴۷	حرف مشرقی
۱۴۸	حشیشہ المہبول
۱۴۹	سریس
۱۵۰	سماره
۱۵۱	سویین
۱۵۲	سوراتین
۱۵۳	سیرک
۱۵۴	شمره الخنازیر
۱۵۵	عربنه
۱۵۶	عشبه حمراء
۱۵۷	علیق
۱۵۸	عين البقر
۱۵۹	عين الثور
۱۶۰	فارستی
۱۶۱	فقیع
۱۶۲	فول العرب

۱۶۳	فی لہن دولا
۱۶۴	قصعه الماء
۱۶۵	قنطربون صغير
۱۶۶	مرس
۱۶۷	نعيم
۱۶۸	هوويد
۱۶۹	آفتاب پرست
۱۷۰	اردیل
۱۷۱	اسپارا
۱۷۲	اسقولوقندريون
۱۷۳	اشترغار
۱۷۴	اشنه
۱۷۵	باديان رومی
۱۷۶	باديان کوهی
۱۷۷	بيدگياه
۱۷۸	پارنسیلا
۱۷۹	پروانش وحشی
۱۸۰	پنیرک
۱۸۱	پولیکاریا
۱۸۲	ترنجان
۱۸۳	تلخ بیان
۱۸۴	تودری
۱۸۵	جبل
۱۸۶	جعه کاجی
۱۸۷	چوبک
۱۸۸	حرف الماء
۱۸۹	حسل
۱۹۰	سعد
۱۹۱	سیاب
۱۹۲	شنجار
۱۹۳	شوکران کبیر

۱۹۴	عرن
۱۹۵	عين الجمل
۱۹۶	فراسیون سفید
۱۹۷	فنجکش
۱۹۸	قلیحه
۱۹۹	قیطران شوکرانی
۲۰۰	کاشیم
۲۰۱	کاهوی مارلی
۲۰۲	کلپوره
۲۰۳	گل ستاره ای
۲۰۴	گلپر (سفید)
۲۰۵	لوتوس
۲۰۶	مامیران کبیر
۲۰۷	کنترل علف های هرز
۲۰۸	بوم شناسی و مدیریت علف هرز
۲۰۸	علف های هرز یکساله، دوساله و چند ساله
۲۱۰	کولتیواسیون
۲۱۰	موور زدن
۲۱۲	انگور
۲۱۴	آلو
۲۱۵	افار
۲۱۶	انه
۲۱۸	بادام
۲۱۹	تمشک
۲۲۰	ذغال اخته
۲۲۱	توت فرنگی
۲۲۲	خریزه درختی
۲۲۳	مرکبات
۲۲۴	زرد آلو
۲۲۵	زنگ نواری یا زنگ زرد
۲۲۶	سفیدک پودری هلو و شلیل

۲۳۰	سفیده شلغم
۲۳۱	بیماری سنگریزه ای گلابی
۲۳۱	سوختگی غلاف برنج
۲۳۳	سیاهک جزئی گندم
۲۳۴	سیب
۲۳۵	کدوی تخم کاغذی
۲۳۶	گردو
۲۳۹	کرچک
۲۴۰	گل کاغذی
۲۴۲	گلابی
۲۴۳	گیلاس
۲۴۵	موز
۲۴۶	نارگیل
۲۴۷	علف کش ها و سم پاشی
۲۴۸	علف کش های پس رویش
۲۴۸	سس
۲۴۹	مبارزه با این علف هرز
۲۵۰	دم روباهی
۲۵۱	مصارف علف کش ها در باغات
۲۵۳	راههای تکثیر و انتشار علف های هرز
۲۵۴	روشهای کنترل علفهای هرز
۲۵۵	تناوب زراعی
۲۵۵	ایجاد پوشش
۲۵۶	علف کش های پهن برگ مزارع گندم (D-۲,۴)
۲۶۲	مصرف علف کش ها بر اساس زمان استفاده
۲۷۱	اتال فلورالین Ethalfluralin
۲۷۲	آترازین Atrazine
۲۷۴	استوکلر شیمیاگرو ۵۰٪ (EC (W/W ۵۰ ACETOCHLOR
۲۷۵	استوکلر Acetochlor
۲۷۶	اکسی فلورفن شیمیاگرو ۲۴٪ (EC (W/V ۲۴ OXYFLUORFEN
۲۷۷	اگزادپازون Oxadiazon

۲۷۷	آلاکلر Alachlor
۲۷۸	ام سی پی آ
۲۸۰	آمترین Ametryn
۲۸۱	ای پی تی سی (eptc)
۲۸۲	ایپرودیون + کاربندازیم گل سم
۲۸۴	ایمازامتازمتیل (Imazamethabenz methyl)
۲۸۴	بروموکسینیل (Bromoxynil)
۲۸۵	بتازون
۲۸۶	قارچکش بنساید با بنومیل
۲۸۷	بنسولفورون متیل (Bensulfuron methyl)
۲۸۸	بنومیل (بنلیت)
۲۸۹	بوتاکلر شیماگرو ۶۰٪
۲۹۰	پاراکوات شیماگرو ۲۰٪
۲۹۰	پاراکوات
۲۹۲	موارد استفاده پاراکوات در کشاورزی
۲۹۳	پرومترین Prometryn
۲۹۳	پندیمتالین
۲۹۳	پیکلورام Picloram
۲۹۳	تری بنورون متیل
۲۹۴	تری فلورالین شیماگرو ۴۸٪
۲۹۵	تری فلوئورون متیل (سافاری)
۲۹۶	تو، فور - دی
۲۹۶	توفوردی + ام ث پ آ
۲۹۶	توفوردی + ام سی پی آ شیماگرو ۵/۶۷٪
۲۹۷	دالاپون (Dalapon)
۲۹۷	قارچکش دودین (ملبرکس)
۲۹۹	دیالین سوپر
۲۹۹	دینیترامین (Dinitramine)
۲۹۹	دیورون (Diuron)
۳۰۰	علف کش رانداپ
۳۰۲	ستوکسیدیم شیماگرو ۵/۱۲٪

مقدمه

با توجه به رشد روز افزون جمعیت انسانی در جهان مسئله نیاز غذایی و تامین آن به عنوان یک مشکل اصلی و دغدغه جدی همواره برای بشریت امروز جزو مسائل مهم تلقی گردیده و علی رغم تلاش در جهت افزایش تولید؛ دائما از سوی عوامل خسارت زا اعم از زنده و غیر زنده تحت تاثیر قرار گرفته که یکی از عوامل زنده تاثیر گذار در کاهش محصول علفهای هرز هستند. علفهای هرز به دوصورت کمی و کیفی به محصول خسارت وارد می کنند، خسارت کیفی آن باعث کاهش کیفیت و ارزش غذایی و یا مسمومیت محصول (در صورت اختلاط بیش از حد با محصول) می شود و خسارت کمی باعث کاهش مقدار تولید در واحد سطح می گردد.

در کل هر گاهی که به صورت ناخواسته و بر خلاف کشاورز در مزرعه رویش پیدا کند علف هرز محسوب میگردد. به بیان دیگر علف هرز گیاهی است که بر خلاف محصول مورد کشت در مزرعه رشد کند هر چند که خود جزو گیاهان زراعی بوده و به تنهایی ممکن است به یک محصول کشت شود ولی در مزرعه مورد نظر به عنوان عامل تلقی شده و علف هرز محسوب می گردد.

علف های هرز ایران بسیار متنوع و از تیره ها با خانواده های مختلف اند. گیاه هرز گیاهی است که ناخواسته در زمین های کشاورزی رشد می کند و با رقابت با گیاه اصلی به کشت لطمه می زند؛ بنابراین گیاه هرز بی مصرف یا مضر نیست بلکه از نظر کشاورزی هرز به شمار می رود. بسیاری از گیاهانی که در این مجموعه معرفی می شوند، مصرف دارویی، خوراکی و علوفه ای و دارویی و تزئینی هم دارند.

هانیه صفری - زمستان ۱۳۹۶

***** توجه *****

توصیه های ذکر شده در مبحث سموم و سم پاشی با اینکه از منابع معتبر بین المللی و جهانی استخراج گردیده اند ولی پیشنهاد می شود که همیشه توصیه سازمان حفظ نباتات را در اولویت قرار دهید.

*****